

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

EOD technician, EstQF Level 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
EOD technician, EstQF Level 4	4

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work

Demineerija EOD2, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohtu ja plahvatusohtu tõrjumisega seotud tegevustel, leitud esemete ohutustaseme hindamisel ja määramisel, ohutult esemeid teisaldada. Ta töötab üldjuhul juhendamisel, kuid lihtsamaid (korduvaid) tööülesandeid täidab iseseisvalt. Demineerija EOD2 töötab meeskonnas ning tema töö eeldab suhtlemist kolleegide ja ameti- ning eraisikutega.

Lisaks demineerija EOD2-le on ka demineerija EOD1, demineerija EOD3, pommitehnik EOD3+ ja demineerimisinstruktori kutsed. Demineerijate pädevus kasvab vastavalt IMAS (International Mine Action Standard, vt lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid) maatriksile.

Demineerija EOD1, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohtu ja plahvatusohtu tõrjumisega seotud tegevustel; ta töötab juhendamisel.

Demineerija EOD3, tase 5 töö on tuvastada plahvatusohtlikku lahingumoonat ning hinnata leitud esemete ohutustaset, teha ohutustamise protseduure ja hävitada igasugust lahingumoonat.

Pommitehnik EOD3+, tase 5 on spetsialist, kelle töö on kahjutustada plahvatusohtlikke esemeid, kasutada eritehnikaid ja -oskusi lõhkeseadeldiste ja teiste improviseeritud lõhkematerjalide käitlemisel (nt vedelikud raketimootorites, vaesestatud uraaniga (Depleted Uranium) täidetud lahingumoon jne).

Demineerimisinstruktor, tase 6 on spetsialist, kelle töö on juhendamine, demineerimisandmete analüüs ja teadmiste edasiandmine.

Demineerija töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad füüsilised, keemilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ja nõuab füüsilist pingutust. Töötaja peab olema teadlik tööga kaasnevatest tervise- ja keskkonnariskidest. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline, eeldab töötamist ka öösi, puhkepäevadel ja riigipühadel. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad vigastused, haigestumised ja töötraumad, võimalikud on mitmesugused bioloogiliste, keemiliste ning füüsiliste ja füüsiliste faktorite poolt tekitatud tervisekahjustused. Töötamisel on oluline täita tööohutuseeskirju ja kasutada isikukaitsevahendeid. Pommiohukorra kasutamine eeldab demineerijalt head füüsilist vormi.

Demineerija peamised töövahendid on kaitseriietus ja kaitsevahendid, lõhkematerjal, tulirelvad, erilaengud, metallidetektorid, pommirobot, sideseadmed, röntgeniapparaat, abivahendid, pommikonteiner, mõõtevahendid.

Demineerija töökoostamise korraldamisel ja koostuskavade koostamisel lähtutakse rahvusvahelistest EOD (Explosive Ordnance Disposal) koolituspõhimõtetest ja ohutusreeglitust; sellest tulenevalt on kutse nimetuses ka akronüüm EOD.

A.2 Tasks

- A.2.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine
- A.2.2 Lõhketöö tegemine
- A.2.3 Pommiohu tõrjumine

A.2.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine
A.2.5 Plahvatusohu tõrjumine
A.3 Professional preparation
Demineerija EOD2-I on keskharidus, kutseoskused on omandatud demineerija õppekavale vastaval kvalifikatsioonikursusel ning praktilise töö käigus. Demineerija EOD2 on demineerija EOD1-na töötanud vähemalt 2 aastat.
A.4 Most common occupational titles
Demineerija.
A.5 Regulations governing profession
Tööd demineerijana reguleerivad päästeseadus, korrakaitseadus ja neist tulenevad õigusaktid ning IMAS-standardi (International Mine Action Standard) nõuded.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused ja kõik kompetentsid (B.3.1 – B.3.5).

B.2 General skills of EOD technician, EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: - Arvestab oma töös demineerimistöö ohutusjuhendit ja tööd reguleerivaid õigusakte. - Kasutab kylluvesti, kiivrit ja teisi kaitsevahendeid. - Annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi vastavalt esmaabi andmise nõuetele. - Teeb alarmsõitu, arvestades kehtivaid õigusakte ja demineerimistöö eripära. - Osaleb sündmusjärgsel analüüsil; teeb ettepanekuid muudatusteks enda või meeskonna edaspidises tegevuses, teeb ettepanekuid saadud kogemuste edaspidiseks rakendamiseks. - Kontrollib oma töö kvaliteeti. - Kasutab oma töös digiseadmeid vastavalt digipädevuste enesehindamise skaala algtasemel kasutaja tasemele (vt lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala). - Kasutab oma töös eesti keelt vastavalt keeleseaduse nõudele ning ühte võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt) osaoskuse mõistmine osas tasemel B1 (vt lisa 3 Keelte oskustasemetes kirjeldused).

B.3 Competences	
B.3.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: - Arvestab oma tegevuses valdkonna töökorralduse ja struktuuriga. - Valmistab ette vahendid ennetus- ja teavitustööks ning aitab läbi viia teavitus- ja ennetustööd vastavalt korraldustele.	
B.3.2 Lõhketöö tegemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: - Abistab lõhkamiskohas meeskonda lõhketöö ettevalmistamisel ja ohuala piiramisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; valmistab ette lõhkamisvahendid ja lõhkelaengud. - Abistab meeskonda pommiohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgustab vahetult pommiohu tõrjumisega tegelevat demineerijat ja abistab või vajadusel valmistab ise ette laenguid; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid. - Abistab meeskonda lahingumoonu ohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; abistab demineerimistöö juhti laengute ettevalmistamisel või valmistab neid vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele ise ette; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid; osaleb lõhkamiskoha järelkontrollis.	

4. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumiseks tehtaval lõhketööl vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgestab ja abistab lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumisega seotud lõhketööga tegelevat meeskonda; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid. 5. Abistab meeskonda eriotstarbelise lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.	
Teadmised: 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid; 2) plahvatuse mõju inimestele, rajatistele ja keskkonnale; 3) plahvatuse mõju vähendamise moodused, kaitsemeetmed; 4) signaalid lõhketööl; 5) lõhketöö juhtimise protsess ja struktuur.	
B.3.3 Pommiohu tõrjumine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Pommiähvarduse korral valmistab ette vajaliku varustuse; kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele. 2. Pommikahtluse korral valmistab ette vajaliku varustuse. 3. Pommiähvarduse korral valmistab ette vajaliku varustuse; kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele. 4. Plahvatusjärgsel tööl valmistab ette vajaliku varustuse; osaleb plahvatusjärgsel tööl vastavalt korraldusele.	
B.3.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Käitleb laske- ja lahingumoonu ohutult oma pädevuse piires; identifitseerib enamlevinud laske- ja lahingumoonu. 2. Abistab meeskonda erivahendite ettevalmistamisel; teeb leitud lahingumoonu või selle otsimisega seotud esmatoimingud. 3. Abistab lõhkematerjalide ja lahingumoonaga saastatud ala ja selle ümbruse märgistamisel, arvestades ohtude eripäradega; valmistab saastatud ala ette puhastustöödeks, arvestades keskkonna eripära ja kasutades ettenähtud tehnikat ning varustust. 4. Abistab meeskonda lahingumoonast tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette meeskonna CBRN kaitsevarustuse, kasutab CBRN kaitsevarustust; kasutab seirevahendeid vastavalt korraldusele.	
Teadmised: 1) laske- ja lahingumoonu liigid ja ehitus; 2) lõhkelaengute liigid, paigaldamine.	
B.3.5 Plahvatusohu tõrjumine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgestab ja abistab lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisega tegelevat meeskonda; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid. 2. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette meeskonna CBRN kaitsevarustuse, kasutab CBRN kaitsevarustust; kasutab seirevahendeid vastavalt korraldusele.	
Teadmised: 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid.	

Part C

GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	26-13042022-3.3.2/3k

2. Occupational qualification standard compiled by:	Kätlin Kekk, Päästeamet, Personaliarvestuse ja asjaajamise talitus Margus Kurvits, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Planeerimise- ja valmisoleku talitus Raido Taalman, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Põhja-Eesti pommigrupp Ando Piirsoo, Päästeamet, Demineerimiskeskuse Lõuna-Eesti pommigrupp Arno Pugonen, Päästeamet, Demineerimiskeskuse nõunik
3. Occupational qualification standard approved by:	Property and Personal Protection
4. No. of decision of Sectoral Council	22
5. Date of decision of Sectoral Council	13.04.2022
6. Occupational qualification standard valid until	03.04.2023
7. Occupational qualification standard version no.	3
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	5411 Firefighters
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	4
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	EOD technician, EstQF Level 4
C.3 Annexes	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid	
Lisa 2 Scale of self-assessment in digital competence	
Lisa 3 Language skills level descriptions	